

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं
--

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता

पद पाठः (वाक्य सहित)

तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

Table of Contents

3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायं पद पाठे तृतीयं काण्डं.....	3
3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिशेषाभिधानं.....	3

पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – पञ्चमः प्रश्नः

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायं पद पाठे

तृतीयं काण्डं

3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिशेषाभिधानं

3.5.1.1

पूर्णा पश्चादुत पूर्णा पुरस्तादुन्मध्यतः पौर्णमासी जिगाय ।
तस्यान् देवा अधि सँवसन्त उत्तमे नाक् इह मादयन्तां ।
यत्ते देवा अदधु भार्गधेयममावास्ये सँवसन्तो महित्वा ।
सानो यज्ञं पिपृहि विश्ववारो रयिं नो धेहि सुभगे सुवीरं ।
निवेशनी सङ्गमनी वसूनां विश्वा रूपाणि वसून्यावेशयन्ती ।
सहस्रपोषं सुभगा रराणा सा न आगन् वर्चसा – [] 1

3.5.1.1 - Padam

पूर्णा॑ । प॒श्चात् । उ॒त । पूर्णा॑ । पु॒रस्ता॑त् । उ॒दि॒ति॑ । म॒ध्य॒तः ।
पौ॒र्ण॒मासी॑ति पौ॒र्ण – मा॒सी । जि॒गाय॑ । तस्या॑म् । दे॒वाः । अधी॑ति ।
सँव॑सन्त इति॑ सं – वस॑न्तः । उ॒त्त॒म इत्यु॑त् – त॒मे । ना॒के॑ । इ॒ह ।
मा॒दय॑न्ताम् । यत् । ते॑ । दे॒वाः । अ॒दधुः॑ । भा॒गधे॑यमिति॑
भा॒ग – धे॒यम् । अ॒मावा॑स्य इत्य॑मा – वा॒स्ये॑ । सँव॑सन्त इति॑
सं – वस॑न्तः । म॒हि॒त्वे॑ति म॒हि॒त्वा । सा । नः॑ । य॒ज्ञम् । पि॒पृ॒हि ।
वि॒श्व॒वा॒र इति॑ वि॒श्व – वा॒रे । र॒यि॒म् । नः॑ । धे॒हि । सु॒भ॒ग इति॑
सु – भ॒गे । सु॒वी॒रमि॑ति सु – वी॒रम् । नि॒वेश॑नीति॑ नि – वे॒शनी॑ ।
सं॒ग॒म॒नीति॑ सं – ग॒मनी॑ । वसू॑नाम् । वि॒श्वा॑ । रू॒पा॒णि । वसू॑नि ।
आ॒वे॒श॒य॒न्तीत्या॑ – वे॒श॒य॒न्ती । स॒ह॒स्र॒पो॒षमि॑ति स॒ह॒स्र – पो॒षम् ।
सु॒भ॒गे॑ति सु॒भ॒गा॑ । र॒रा॒णा । सा । नः॑ । ए॒ति॑ । ग॒न् ।
व॒र्च॒सा । 1 (50)

3.5.1.2

सँवि॒दाना ।

अ॒ग्नी॒षो॒मौ प्र॒थ॒मौ वी॒र्ये॒ण व॒सून् रु॒द्राना॑दि॒त्यानि॒ह जि॒न्वतं॑ ।

मा॒ध्य॒ं हि पौ॒र्ण॒मा॒सं जु॒षे॒थां ब्र॒ह्म॒णा वृ॒द्धौ सु॒कृ॒तेन॑

सा॒ताव॒थाऽस्म॒भ्य॒ं स॒ह॒वी॒रा॒ं र॒यिं नि य॑च्छतं ।

आ॒दि॒त्याश्चा॒ङ्गि॒रस॑श्चा॒ग्नी॒नाऽद॒धत॑ ते द॒र्श॒पूर्ण॑मा॒सौ प्रै॒प्सन्

ते॒षाम॑ङ्गि॒रसां॑ नि॒रु॒प्त॒ं ह॒वि॒रासी॑द॒थाऽऽ॒दि॒त्या ए॒तौ

हो॒माव॑प॒श्यन् ता॒वजु॑ह॒वुस्त॑तो॒ वै ते द॒र्श॒पूर्ण॑मा॒सौ – [] 2

3.5.1.2 - Padam

सँवि॒दाने॑ति सं – वि॒दाना । अ॒ग्नी॒षो॒मावि॒त्यग्नी॑ – सो॒मौ । प्र॒थ॒मौ ।

वी॒र्ये॒ण । व॒सून् । रु॒द्रान् । आ॒दि॒त्यान् । इ॒ह । जि॒न्वत॑म् । मा॒ध्यम् ।

हि । पौ॒र्ण॒मा॒समि॑ति पौ॒र्ण – मा॒सम् । जु॒षे॒थाम् । ब्र॒ह्म॒णा । वृ॒द्धौ ।

सु॒कृ॒तेने॑ति सु – कृ॒तेन॑ । सा॒तौ । अ॒थ । अ॒स्म॒भ्यमि॒त्यस्म॑-भ्यम् ।

स॒ह॒वी॒रामि॑ति स॒ह-वी॒राम् । र॒यिम् । नी॒ति । य॒च्छत॑म् । आ॒दि॒त्याः ।

च । अ॒ङ्गि॒रसः॑ । च । अ॒ग्नीन् । ए॒ति । अ॒द॒धत॑ । ते ।

दर्॒श॒पूर्ण॒मा॒सा॒वि॒ति॒ दर्॒श॒ – पूर्ण॒मा॒सौ॒ । प्रेति॑ । ऐ॒प्सन् । ते॒षाम् ।
अ॒ङ्गिर॒साम् । नि॒रु॒प्तमि॒ति॒ निः – उ॒प्तम् । ह॒विः । आसीत् । अथ॑ ।
आ॒दि॒त्याः । ए॒तौ । हो॒मौ । अ॒पश्यन् । तौ । अ॒जु॒हवुः । ततः॑ । वै ।
ते । दर्॒श॒पूर्ण॒मा॒सा॒वि॒ति॒ दर्॒श॒ – पूर्ण॒मा॒सौ । 2 (50)

3.5.1.3

पूर्व॑ आ ऽल॑भन्त दर्॒श॒पूर्ण॒मा॒सा-वा॒ल॒भ॒मा॒न ए॒तौ हो॒मौ
पु॒रस्ता॑ज्जु॒हुयात् सा॒क्षादे॒व दर्॒श॒पूर्ण॒मा॒सा॒वा ल॑भते ब्र॒ह्मवा॑दि॒नो
वद॑न्ति स त्वै दर्॒श॒पूर्ण॒मा॒सा॒वा ल॑भेत य ए॒नयो॑रनु-लो॒मञ्च॑
प्रति॒लो॒मञ्च॑ वि॒द्यादि॒त्यमा॒वास्या॑या ऊ॒र्ध्वं तद॑नु॒लो॒मं पौ॒र्णमा॒स्यै
प्र॒ती॒ची॒नं तत् प्रति॒लो॒मं यत् पौ॒र्णमा॒सीं पूर्वा॑मा॒ल॑भेत प्रति॒लो॒ममे॑ना॒वा
ल॑भेता-मु॒मप॑क्षीयमाण-मन्व॒प – [] 3

3.5.1.3 - Padam

पूर्वे॑ । ए॒ति॒ । अ॒ल॒भन्त॑ । दर्॒श॒पूर्ण॒मा॒सा॒वि॒ति॒ दर्॒श॒ – पूर्ण॒मा॒सौ ।
आ॒ल॒भ॒मा॒न इ॒त्या-ल॑भ॒मा॒नः । ए॒तौ । हो॒मौ । पु॒रस्ता॑त् । जु॒हुयात् ।
सा॒क्षादि॒ति॒ स – अ॒क्षात् । ए॒व ।

दर्॒श॒पूर्ण॒मा॒सा॒वि॒ति॒ दर्॒श॒ – पूर्ण॒मा॒सौ॒ । ए॒ति॒ । ल॒भे॒ते॒ ।
ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न॒ इति॑ ब्र॒ह्म॒ – वा॒दि॒नः॑ । व॒द॒न्ति॑ । सः॑ । तु॒ । वै॒ ।
दर्॒श॒पूर्ण॒मा॒सा॒वि॒ति॒ दर्॒श॒ – पूर्ण॒मा॒सौ॒ । ए॒ति॒ । ल॒भे॒त॒ । यः॑ ।
ए॒न॒योः॑ । अ॒नु॒लो॒म॒मि॒त्य॒नु॒ – लो॒मम्॑ । च॒ । प्र॒ति॒लो॒म॒मि॒ति॑
प्र॒ति॒ – लो॒मम्॑ । च॒ । वि॒द्यात् । इति॑ । अ॒मा॒वा॒स्या॒या
इ॒त्य॒मा॒ – वा॒स्या॒याः॑ । ऊ॒र्ध्वम्॑ । तत् । अ॒नु॒लो॒म॒मि॒त्य॒नु॒ – लो॒मम्॑ ।
पौ॒र्ण॒मा॒स्या॒ इति॑ पौ॒र्ण॒ – मा॒स्यै॑ । प्र॒ती॒ची॒नम्॑ । तत् । प्र॒ति॒लो॒म॒मि॒ति॑
प्र॒ति॒ – लो॒मम्॑ । यत् । पौ॒र्ण॒मा॒सी॒मि॒ति॑ पौ॒र्ण॒ – मा॒सीम्॑ । पूर्वा॑म् ।
आ॒ल॒भे॒ते॒त्या॑ – ल॒भे॒त॒ । प्र॒ति॒लो॒म॒मि॒ति॑ प्र॒ति॒–लो॒मम्॑ । ए॒नौ॑ । ए॒ति॑ ।
ल॒भे॒त॒ । अ॒मुम्॑ । अ॒प॒क्षी॒य॒मा॒ण॒मि॒त्य॒प॒ – क्षी॒य॒मा॒णम्॑ । अ॒नु॒ ।
अ॒पे॒ति॑ । 3 (50)

3.5.1.4

क्षी॒ये॒त॒ सा॒र॒स्व॒तौ॒ हो॒मौ॑ पु॒र॒स्ता॑ज्जु॒हु॒या॒द॒मा॒वा॒स्या॑ वै
सा॒र॒स्व॒त्य॒नु॒लो॒म॒–मे॒वै॒ना॒वा॒ ल॒भे॒ते॒ ऽमु॒मा॒प्या॒य॒मा॒न॒म॒न्वा॒ प्या॒य॒त॒
आ॒ग्ना॒वै॒ष्ण॒व॒–मे॒का॒द॒श॒क॒पा॒लं॑ पु॒र॒स्ता॑न्नि॒र्व॒पे॒थ् सा॒र॒स्व॒त्यै॑ च॒रु॑

सरस्वते द्वादशकपालं यदाग्नेयो भवत्यग्निर्वै यज्ञमुखं
यज्ञमुखमेवद्धि पुरस्ताद्-धत्ते यद्-वैष्णवो भवति यज्ञो वै
विष्णुर्यज्ञमेवाऽऽरभ्य प्रतनुते सरस्वत्यै () चरुर्भवति सरस्वते
द्वादशकपालोऽमावास्या वै सरस्वती पूर्णमासः सरस्वान् तावेव
साक्षादा रभत ऋध्नोत्याभ्यां द्वादशकपालः सरस्वते भवति
मिथुनत्वाय प्रजात्यै मिथुनौ गावौ दक्षिणा समृद्ध्यै । 4

3.5.1.4 - Padam

क्षीयेते । सारस्वतौ । होमौ । पुरस्तात् । जुहुयात् । अमावास्येत्यमा
- वास्या । वै । सरस्वती । अनुलोममित्यनु-लोमम् । एव । एनौ ।
एति । लभेते । अमुम् । आप्यायमानमित्या - प्यायमानम् । अनु ।
एति । प्यायते । आग्नावैष्णवमित्याग्ना - वैष्णवम् ।
एकादशकपालमित्येकादश-कपालम् । पुरस्तात् । निरिति । वपेत् ।
सरस्वत्यै । चरुम् । सरस्वते । द्वादशकपालमिति द्वादश-कपालम् ।
यत् । आग्नेयः । भवति । अग्निः । वै । यज्ञमुखमिति यज्ञ-मुखम् ।
यज्ञमुखमिति यज्ञ-मुखम् । एव । ऋद्धिम् । पुरस्तात् । धत्ते । यत् ।

वै॒ष्ण॒वः । भ॒व॒ति॒ । य॒ज्ञः॑ । वै । वि॒ष्णुः॑ । य॒ज्ञ॒म् । ए॒व ।
आ॒र॒भ्ये॒त्या॑ – र॒भ्य॑ । प्रेति॑ । त॒नु॒ते॑ । स॒र॒स्व॒त्यै॑ () । च॒रुः॑ । भ॒व॒ति॒ ।
स॒र॒स्व॒ते॑ । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ इति॑ द्वा॒द॒श॒-क॒पा॒लः॑ ।
अ॒मा॒वा॒स्ये॒त्य॒मा॑ – वा॒स्या॑ । वै । स॒र॒स्व॒ती॑ । पू॒र्ण॒मा॒स॒ इति॑
पू॒र्ण॒ – मा॒सः॑ । स॒र॒स्वा॒न् । तौ । ए॒व । सा॒क्षा॒दि॒ति॑ स – अ॒क्षा॒त् ।
ए॒ति॑ । र॒भ॒ते॑ । ऋ॒ध्नो॑ति । आ॒भ्या॒म् । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ इति॑
द्वा॒द॒श॒ – क॒पा॒लः॑ । स॒र॒स्व॒ते॑ । भ॒व॒ति॒ । मि॒थु॒न॒त्वा॒ये॒ति॑
मि॒थु॒न॒ – त्वा॒य॑ । प्र॒जा॒त्या॑ इति॑ प्र – जा॒त्यै॑ । मि॒थु॒नौ॑ । गा॒वौ॑ ।
दक्षि॑णा । स॒मृ॒द्ध्य॑ इति॑ सं – ऋ॒द्ध्यै॑ । 4 (75)
(व॒र्च॒सा॑ – वै ते॑ द॒र्श॒पू॒र्ण॒मा॒सा॑ – व॒प॑ – त॒नु॒ते॑ स॒र॒स्व॒त्यै॑ –
पञ्च॑वि॒ंश॒तिश्च॑) (A1)

3.5.2.1

ऋ॒ष॒यो॒ वा॒ इ॒न्द्रं॑ प्र॒त्य॒क्षं॑ ना॒प॒श्य॒न् तं॑ व॒सि॑ष्ठः प्र॒त्य॒क्ष॒म॒प॒श्य॒त्
सो॒ऽब्र॑वीद्-ब्रा॒ह्म॒णं॑ ते॒ वक्ष्या॑मि यथा॒ त्वत्पु॑रोहिताः प्र॒जाः
प्र॒ज॒नि॒ष्य॒न्ते॑ऽथ मे॒तरे॑भ्य ऋ॒षि॑भ्यो मा प्र॒वो॑च॒ इति॑ तस्मा॑

ए॒तान्॑ स्तो॒म-भा॒गान॑ ब्रवी॒त् ततो॑ वसि॒ष्ठपु॒रोहि॒ताः प्र॒जाः प्रा॒जाय॑न्त
तस्मा॑द्-वा॒सिष्ठो॑ ब्र॒ह्मा का॒र्यः प्रै॒व जा॑यते र॒श्मिर॑सि क्षया॑य त्वा क्षयं॑

जिन्वे - [] 5

3.5.2.1 - Padam

ऋ॒षयः॑ । वै । इन्द्र॑म् । प्र॒त्यक्ष॑मि॒ति प्र॒ति - अक्ष॑म् । न । अ॒पश्य॑न् ।
तम् । वसि॑ष्ठः । प्र॒त्यक्ष॑मि॒ति प्र॒ति - अक्ष॑म् । अ॒पश्य॑त् । सः ।
अ॒ब्रवी॑त् । ब्रा॒ह्मण॑म् । ते । वक्ष्या॑मि । यथा॑ । त्वत्पु॒रोहि॒ता इति॑
त्वत् - पु॒रोहि॒ताः । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । प्र॒जनि॑ष्यन्त इति॑
प्र - ज॒निष्य॑न्ते । अथ॑ । मा । इत॑रेभ्यः । ऋ॒षिभ्य॑ इत्यृ॒षि - भ्यः ।
मा । प्रै॒ति । वो॒चः । इति॑ । तस्मै॑ । ए॒तान् । स्तो॒मभा॒गानि॑ति
स्तो॒म - भा॒गान् । अ॒ब्रवी॑त् । ततः॑ । वसि॑ष्ठपु॒रोहि॒ता इति॑
वसि॑ष्ठ - पु॒रोहि॒ताः । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । प्रै॒ति । अ॒जाय॑न्त ।
तस्मा॑त् । वा॒सिष्ठः॑ । ब्र॒ह्मा । का॒र्यः । प्रै॒ति । ए॒व । जा॑यते । र॒श्मिः ।
अ॒सि । क्षया॑य । त्वा । क्षय॑म् । जिन्व॑ । इति॑ । 5 (50)

3.5.2.2

–त्याह दे॒वा वै क्ष॑यो दे॒वेभ्य॑ ए॒व य॒ज्ञं प्रा॒ऽऽ*ह॑ प्रेति॑रसि॒ धर्मा॑य
त्वा ध॒र्मं जि॒न्वेत्या॑ह म॒नुष्या॑ वै ध॒र्मो म॒नुष्ये॑भ्य ए॒व य॒ज्ञं
प्रा॒ऽऽ*हान्वि॑तिरसि॒ दिवे॑ त्वा दि॒वं जि॒न्वेत्या॑हैभ्य ए॒व लो॒केभ्यो॑ य॒ज्ञं
प्रा॒ऽऽ*हवि॑ष्ट॒म्भोऽसि॒ वृष्ट्यै॑ त्वा वृ॒ष्टिं जि॒न्वेत्या॑ह वृ॒ष्टिमे॒वाव॑ – [] 6

3.5.2.2 - Padam

आ॒ह । दे॒वाः । वै । क्ष॑यः । दे॒वेभ्यः॑ । ए॒व । य॒ज्ञम् । प्रेति॑ । आ॒ह ।
प्रेति॑रिति प्र – इतिः । अ॒सि । धर्मा॑य । त्वा । ध॒र्मम् । जि॒न्व ।
इति॑ । आ॒ह । म॒नुष्याः॑ । वै । ध॒र्मः । म॒नुष्ये॑भ्यः । ए॒व । य॒ज्ञम् ।
प्रेति॑ । आ॒ह । अ॒न्वि॒तिरि॒त्यनु॑ – इतिः । अ॒सि । दि॒वे । त्वा । दि॒वम् ।
जि॒न्व । इति॑ । आ॒ह । ए॒भ्यः । ए॒व । लो॒केभ्यः॑ । य॒ज्ञम् । प्रेति॑ ।
आ॒ह । वि॒ष्टंभ॑ इति वि – स्तंभः । अ॒सि । वृ॒ष्ट्यै॑ । त्वा । वृ॒ष्टिम् ।
जि॒न्व । इति॑ । आ॒ह । वृ॒ष्टिम् । ए॒व । अ॒वेति॑ । 6 (50)

3.5.2.3

रु॒न्धे प्र॒वाऽस्य॑नु॒वाऽसी॑त्याह मि॒थुन॒त्वायो॑शि॒गसि॑ वसु॑भ्यस्त्वा
वसू॑ज्जि॒न्वेत्या॑हाष्टौ वस॑व ए॒काद॑श रु॒द्रा द्वा॑द॒शाऽऽ*दि॒त्या ए॒ताव॑न्तो

वै दे॒वास्ते॑भ्य ए॒व य॒ज्ञं प्रा॒ऽऽ*हौ॒जो॑ऽसि पि॒तृ॑भ्यस्त्वा पि॒तृन्
जि॒न्वे॒त्याह॑ दे॒वाने॒व पि॒तृ॑ननु सन्त॒नोति॑ तन्तु॒रसि॑ प्र॒जाभ्य॑स्त्वा प्र॒जा
जिन्वे – [] 7

3.5.2.3 - Padam

रु॒न्धे । प्र॒वेति॑ प्र – वा । अ॒सि । अ॒नु॒वे॒त्यनु॑ – वा । अ॒सि । इति॑ ।
आ॒ह । मि॒थु॒न॒त्वाये॑ति मि॒थु॒न – त्वा॒य । उ॒शिक् । अ॒सि । व॒सु॒भ्य
इति॑ व॒सु – भ्यः॑ । त्वा । व॒सून् । जि॒न्व । इति॑ । आ॒ह । अ॒ष्टौ ।
व॒सवः॑ । ए॒काद॑श । रु॒द्राः । द्वा॒दश॑ । आ॒दि॒त्याः । ए॒ताव॑न्तः । वै ।
दे॒वाः । ते॒भ्यः । ए॒व । य॒ज्ञम् । प्रेति॑ । आ॒ह । ओ॒जः । अ॒सि ।
पि॒तृ॑भ्य इति॑ पि॒तृ – भ्यः॑ । त्वा । पि॒तृन् । जि॒न्व । इति॑ । आ॒ह ।
दे॒वान् । ए॒व । पि॒तृन् । अ॒नु । स॒मि॒ति । त॒नोति॑ । तन्तुः॑ । अ॒सि ।
प्र॒जा॒भ्य इति॑ प्र – जा॒भ्यः॑ । त्वा । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः॑ ।
जि॒न्व । 7 (50)

3.5.2.4

–त्याह॑ पि॒तृ॒ने॒व प्र॒जा अनु॑ सन्त॑नोति॒ पृ॒त॒ना॒षा॒ड॒सि प॒शु॒भ्य॑स्त्वा
प॒शू॒ञ्जि॒न्वे॒त्याह॑ प्र॒जा ए॒व प॒शून्नु॑ सन्त॑नोति॒रे॒व॒द॒स्यो॒–
ष॒धी॒भ्य॑स्त्वौष॒धी॒–जि॒न्वे॒त्याहौ॑ष॒धी॒ष्वे॒व प॒शून् प्रति॑ष्ठापयत्यभि॒जि॒द॒सि
यु॒क्त॒ग्रा॒वे॒न्द्राय॑ त्वे॒न्द्रं जि॒न्वे॒त्याहा॑भि॒जित्या॑ अधि॑पतिरसि प्रा॒णाय॑
त्वा प्रा॒णं – [] 8

3.5.2.4 - Padam

इति॑ । आ॒ह । पि॒तृन् । ए॒व । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । अनु॑ । समि॒ति ।
त॒नोति॑ । पृ॒त॒ना॒षा॒ट् । अ॒सि । प॒शु॒भ्य इति॑ प॒शु – भ्यः । त्वा ।
प॒शून् । जि॒न्व । इति॑ । आ॒ह । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । ए॒व । प॒शून् ।
अनु॑ । समि॒ति । त॒नोति॑ । रे॒वत् । अ॒सि । ओ॒ष॒धी॒भ्य
इ॒त्यो॒ष॒धि – भ्यः । त्वा । ओ॒ष॒धीः । जि॒न्व । इति॑ । आ॒ह ।
ओ॒ष॒धी॒षु । ए॒व । प॒शून् । प्र॒तीति॑ । स्था॒प॒य॒ति ।
अ॒भि॒जि॒दि॒त्य॒भि – जि॒त् । अ॒सि । यु॒क्त॒ग्रा॒वेति॑ यु॒क्त – ग्रा॒वा ।
इ॒न्द्राय॑ । त्वा । इ॒न्द्रम् । जि॒न्व । इति॑ । आ॒ह ।

अभिजित्या॑ इत्यभि॑ – जित्यै॑ । अधिपतिरित्यधि॑ – पतिः॑ ।
असि॑ । प्राणायैति॑ प्र – अनाय॑ । त्वा॑ । प्राणमिति॑ प्र-अनम् । 8 (50)

3.5.2.5

जिन्वेत्याह॑ प्रजास्वेव॑ प्राणान् दधाति॑ त्रिवृदसि॑ प्रवृदसीत्याह॑
मिथुनत्वाय॑ स॒र्गोहो॑ऽसि नीरोहो॑ऽसीत्याह॑ प्रजात्यै॑ वसुको॑ऽसि
वेषश्रिरसि॑ वस्यष्टिरसीत्याह॑ प्रतिष्ठित्यै॑ । 9

3.5.2.5 - Padam

जिन्व॑ । इति॑ । आह॑ । प्रजास्विति॑ प्र – जासु॑ । एव॑ । प्राणानिति॑
प्र – अनान्॑ । दधाति॑ । त्रिवृदिति॑ त्रि – वृत् । असि॑ । प्रवृदिति॑
प्र – वृत् । असि॑ । इति॑ । आह॑ । मिथुनत्वायैति॑ मिथुन – त्वाय॑ ।
स॒र्गोह॑ इति॑ सं – रोहः॑ । असि॑ । नीरोह॑ इति॑ निः – रोहः॑ ।
असि॑ । इति॑ । आह॑ । प्रजात्या॑ इति॑ प्र – जात्यै॑ । वसुकः॑ । असि॑ ।
वेषश्रिरिति॑ वेष – श्रिः॑ । असि॑ । वस्यष्टिः॑ । असि॑ । इति॑ ।
आह॑ । प्रतिष्ठित्या॑ इति॑ प्रति – स्थित्यै॑ । 9 (30)

(जिन्वेत्य॑ – व॑ – प्रजा॑ जिन्व॑ – प्राणन्॑ – त्रि॒र्गश्च॑) (A2)

3.5.3.1

अ॒ग्नि॒ना॒ दे॒वेन॑ पृ॒त॒ना॒ ज॒यामि॑ गा॒य॒त्रेण॑ छ॒न्द॒सा॒ त्रि॒वृ॒ता॒ स्तो॒मेन॑
रथ॑न्त॒रेण॑ सा॒म्ना॒ वष॑ट्का॒रेण॑ वज्रे॑ण पू॒र्व॒जान्॑ भ्रातृ॒व्यान्॑ ध॒रान्
पा॒द॒या॒म्य॒वै॒नान्॑ बा॒धे प्र॒त्ये॒नान्नु॒देऽस्मिन्॑ क्ष॒येऽस्मिन्॑ भू॒मि॒लो॒के
योऽस्मा॑न् द्वेष्टि॑ यञ्च॑ व॒यं द्वि॒ष्मो वि॒ष्णोः क्र॒मे॒णाऽत्ये॑नान् क्रामा॒मीन्द्रे॑ण
दे॒वेन॑ पृ॒त॒ना॒ ज॒यामि॑ त्रै॒ष्टु॒भेन॑ छ॒न्द॒सा॒ पञ्च॑द॒शेन॑ स्तो॒मेन॑ बृ॒ह॒ता
सा॒म्ना॒ वष॑ट्का॒रेण॑ वज्रे॑ण – [] 10

3.5.3.1 - Padam

अ॒ग्नि॒ना॒ । दे॒वेन॑ । पृ॒त॒नाः॑ । ज॒यामि॑ । गा॒य॒त्रेण॑ । छ॒न्द॒सा॒ । त्रि॒वृ॒तेति॑
त्रि॑ – वृ॒ता॒ । स्तो॒मेन॑ । रथ॑न्त॒रेणेति॑ रथं॑ – त॒रेण॑ । सा॒म्ना॒ ।
वष॑ट्का॒रेणेति॑ वष॑ट् – का॒रेण॑ । वज्रे॑ण । पू॒र्व॒जानि॑ति॒ पूर्व॑ – जा॒न् ।
भ्रातृ॒व्यान् । अ॒ध॒रान् । पा॒द॒या॒मि॒ । अ॒वेति॑ । ए॒नान् । बा॒धे । प्र॒तीति॑ ।
ए॒नान् । नु॒दे॒ । अ॒स्मिन् । क्ष॒ये॒ । अ॒स्मिन् । भू॒मि॒लो॒क इति॑
भू॒मि – लो॒के॒ । यः॒ । अ॒स्मा॑न् । द्वेष्टि॑ । यम् । च॒ । व॒यम् ।
द्वि॒ष्मः॒ । वि॒ष्णोः॒ । क्र॒मे॒ण॒ । अ॒तीति॑ । ए॒नान् । क्रामा॑मि॒ । इन्द्रे॑ण ।

दे॒वेन॑ । पृ॒तनाः॑ । ज॒यामि॑ । त्रै॒ष्टुभेन॑ । छ॒न्दसा॑ ।

पञ्च॒दशे॑नेति॒ पञ्च॑ – द॒शेन॑ । स्तो॒मेन॑ । बृ॒हता॑ । सा॒म्ना॑ ॥

व॒षट्का॑रेणेति॒ वषट्॑ – का॒रेण॑ । वज्रे॑ण । 10 (50)

3.5.3.2

सह॒जान्॑ वि॒श्वेभि॑र्दे॒वेभिः॑ पृ॒तना॑ ज॒यामि॑ जा॒गते॑न छ॒न्दसा॑ स॒प्तद॑शेन
स्तो॒मेन॑ वा॒मदे॑व्येन॒ साम्ना॑ व॒षट्का॑रेण वज्रे॑णा प॒रजा॑नि॒न्द्रेण॑ स॒युजो॑
वय॑ꣳ सा॒सह्या॑म पृ॒तन्य॑तः । घ॒नन्तो॑ वृ॒त्राण्य॑प्रति ।

य॒त्ते अ॒ग्ने ते॒जस्ते॑नाहं ते॒जस्वी॑ भू॒यासं॑ य॒त्ते अ॒ग्ने वर्च॑स्ते॒नाहं॑
वर्च॑स्वी भू॒यासं॑ य॒त्ते अ॒ग्ने ह॒रस्ते॑नाहꣳ ह॒रस्वी॑ भू॒यासं॑ । 11

3.5.3.2 - Padam

सह॒जानि॑ति सह – जान् । वि॒श्वेभिः॑ । दे॒वेभिः॑ । पृ॒तनाः॑ । ज॒यामि॑ ।

जा॒गते॑न । छ॒न्दसा॑ । स॒प्तद॑शेनेति॒ सप्त॑ – द॒शेन॑ । स्तो॒मेन॑ ।

वा॒मदे॑व्येनेति॒ वा॒म-दे॑व्येन॒ साम्ना॑ । व॒षट्का॑रेणेति॒ वषट्॑ – का॒रेण॑ ।

वज्रे॑ण । अ॒प॒रजा॑नित्य॒पर॑ – जान् । इ॒न्द्रेण॑ । स॒युज॑ इति स-युजः ।

वय॑म् । सा॒सह्या॑म । पृ॒तन्य॑तः । घ॒नन्तः॑ । वृ॒त्राणि॑ । अ॒प्रति॑ । यत् ।

ते । अग्ने । तेजः । तेन । अहम् । तेजस्वी । भूयासम् । यत् । ते ।

अग्ने । वर्चः । तेन । अहम् । वर्चस्वी । भूयासम् । यत् । ते ।

अग्ने । हरः । तेन । अहम् । हरस्वी । भूयासम् । 11 (46)

(बृहता साम्ना वषट्कारेण वज्रेण – षट्चत्वारिंशच्च) (A3)

3.5.4.1

ये देवा यज्ञहनो यज्ञमुषः पृथिव्यामध्यासते ।

अग्निर्मा तेभ्यो रक्षतु गच्छेम सुकृतो वयं ।

आऽगन्म मित्रावरुणा वरेण्या रात्रीणां भागो युवयोर्यो अस्ति ।

नाकं गृह्णानाः सुकृतस्य लोके तृतीये पृष्ठे अधि रोचने दिवः ।

ये देवा यज्ञहनो यज्ञमुषोऽन्तरिक्षेऽध्यासते । वायुर्मा तेभ्यो रक्षतु

गच्छेम सुकृतो वयं । यास्ते रात्रीः सवित – [] 12

3.5.4.1 - Padam

ये । देवाः । यज्ञहन इति यज्ञ – हनः । यज्ञमुष इति यज्ञ – मुषः ।

पृथिव्याम् । अधीति । आसते । अग्निः । मा । तेभ्यः । रक्षतु ।

गच्छेम । सुकृत इति सु – कृतः । वयम् । एति । अगन्म ।

मि॒त्रावरु॑णोति मि॒त्रा-वरु॑णा । व॒रेण्या॑ । रा॒त्रीणा॑म् । भा॒गः । यु॒वयोः॑ ।
यः । अ॒स्ति । ना॒कम् । गृ॒ह्णा॒नाः । सु॒कृ॒तस्ये॑ति सु – कृ॒तस्य॑ ।
लो॒के । तृ॒तीये॑ । पृ॒ष्ठे । अधी॑ति । रो॒चने॑ । दि॒वः । ये । दे॒वाः ।
य॒ज्ञ॒हन॑ इति य॒ज्ञ – ह॒नः । य॒ज्ञ॒मुष॑ इति य॒ज्ञ – मुषः॑ । अ॒न्तरि॑क्षे ।
अधी॑ति । आ॒सते॑ । वा॒युः । मा । ते॒भ्यः । रक्ष॑तु । गच्छे॑म । सु॒कृ॒त
इति॑ सु – कृ॒तः । व॒यम् । याः । ते । रा॒त्रीः । स॒वितः॑ । 12 (50)

3.5.4.2

–दे॒वया॑नी॒रन्तरा॑ द्यावा॑पृथि॒वी वि॒यन्ति॑ ।
गृ॒हैश्च॑ स॒र्वैः प्र॒जया॑ न्व॒ग्रे सु॒वो रु॒हाणा॑स्त॒रता॑ रजा॒ऽसि॑ ।
ये दे॒वा य॒ज्ञ॒हनो॑ य॒ज्ञ॒मुषो॑ दि॒व्यध्या॑सते ।
सू॒र्यो मा ते॒भ्यो रक्ष॑तु गच्छे॑म सु॒कृ॒तो व॒यं ।
येने॒न्द्राय॑ स॒मभ॑रः प॒याऽस्यु॑त्त॒मेन॑ ह॒विषा॑ जा॒तवे॑दः ।
तेना॒ऽग्ने त्व॒मुत॑ व॒र्धये॑म॒ऽस॒जा॒ताना॑ऽश्रै॒ष्ठ्य आ धे॑ह्ये॒नं ।
य॒ज्ञ॒हनो॑ वै दे॒वा य॒ज्ञ॒मुषः॑ – [] 13

3.5.4.2 - Padam

दे॒व॒या॒नी॒रि॒ति॒ दे॒व – या॒नीः॑ । अ॒न्त॒रा । द्या॒वा॒ पृ॒थि॒वी इति॑
द्या॒वा – पृ॒थि॒वी । वि॒यन्ती॑ति॒ वि – यन्ति॑ । गृ॒हैः॑ । च । स॒र्वैः॑ ।
प्र॒जये॑ति॒ प्र – जया॑ । नु । अ॒ग्ने॑ । सु॒वः । रु॒हा॒णाः । त॒रत॑ ।
र॒जा॒सि॑ । ये । दे॒वाः । य॒ज्ञ॒ह॒न इति॑ य॒ज्ञ – ह॒नः । य॒ज्ञ॒मु॒ष
इति॑ य॒ज्ञ – मु॒षः । दि॒वि । अधी॑ति॒ । आ॒स॒ते । सूर्यः॑ । मा । ते॒भ्यः॑ ।
र॒क्ष॒तु । ग॒च्छे॑म । सु॒कृत॑ इति॒ सु – कृतः॑ । व॒यम् । ये॒न । इन्द्रा॑य ।
स॒म॒भ॒र इति॑ सं – अ॒भ॒रः । प॒या॒सि॑ । उ॒त्त॒मे॒नेत्यु॑त् – त॒मे॒न ।
ह॒वि॒षा । जा॒त॒वे॒द इति॑ जा॒त – वे॒दः । ते॒न । अ॒ग्ने॑ । त्वम् । उ॒त ।
व॒र्ध॒य । इ॒मम् । स॒जा॒ता॒नामि॑ति॒ स – जा॒ता॒नाम् । श्रै॒ष्ठ्ये॑ । ए॒ति ।
धे॒हि । ए॒नम् । य॒ज्ञ॒ह॒न इति॑ य॒ज्ञ – ह॒नः । वै । दे॒वाः ।
य॒ज्ञ॒मु॒ष इति॑ य॒ज्ञ – मु॒षः । 13 (50)

3.5.4.3

स॒न्ति॒ त ए॒षु लो॒के॒ष्वा॒स॒त आ॒द॒दा॒न वि॒म॒थ्ना॒ना यो द॑दा॒ति यो य॑ज॒ते
त॒स्य॑ । ये॒ दे॒वा य॒ज्ञ॒ह॒नः पृ॒थि॒व्या॒म॒ध्या॒स॒ते ये अ॒न्त॒रि॒क्षे॑ ये

दिवी॑त्याहे॒माने॒व लो॒काऽस्ती॒र्त्वा स॒गृहः॑ स॒पशुः॑ सु॒वर्गं॑ लो॒कमे॒त्यप॒
वै सो॒मेने॒जाना॑द्दे॒वता॑श्च य॒ज्ञश्च॑ क्रा॒मन्त्या॒ग्नेयं॑ पञ्च॑क॒पालमु॒दवसा॑नीयं
निर्व॑पेद॒ग्निः सर्वा॑ दे॒वताः॑ – [] 14

3.5.4.3 - Padam

स॒न्ति । ते । ए॒षु । लो॒केषु॑ । आ॒सते॑ । आ॒द॒दा॒ना इ॒त्या – द॒दा॒नाः ।
वि॒म॒थ्ना॒ना इति॑ वि॒म॒थ्ना॒नाः । यः । द॒दा॒ति । यः । य॒जते॑ । तस्य॑ ।
ये । दे॒वाः । य॒ज्ञ॒हन॑ इति॑ य॒ज्ञ – ह॒नः । पृ॒थि॒व्याम् । अधी॑ति ।
आ॒सते॑ । ये । अ॒न्त॒रि॒क्षे । ये । दि॒वि । इति॑ । आ॒ह । इ॒मान् ।
ए॒व । लो॒कान् । ती॒र्त्वा । स॒गृह॑ इति॑ स – गृ॒हः । स॒पशु॑रिति॑
स – प॒शुः । सु॒वर्ग॑मिति॑ सु॒वः – ग॒म् । लो॒कम् । ए॒ति । अपे॑ति ।
वै । सो॒मेन॑ । ई॒जा॒नात् । दे॒वताः॑ । च । य॒ज्ञः । च । क्रा॒मन्ति॑ ।
आ॒ग्ने॒यम् । पञ्च॑क॒पाल॑मिति॑ पञ्च॑ – क॒पालम् ।
उ॒द॒वसा॑नीय॒मित्यु॑त् – अ॒वसा॑नीयम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । अ॒ग्निः ।
सर्वाः॑ । दे॒वताः॑ । 14 (50)

3.5.4.4

पाङ्क्तो॑ य॒ज्ञो दे॒वता॑श्चै॒व य॒ज्ञञ्चा॑व रु॒न्धेगा॑य॒त्रो वा अ॒ग्निर्गा॑य॒त्र
छ॒न्दास्तं॑ छ॒न्दसा॑ व्य॒र्धय॑ति यत् पञ्च॒कपा॑लं क॒रोत्य॑ष्टा॒कपा॑लः
का॒र्योऽष्टा॑क्ष॒रा गा॑य॒त्री गा॑य॒त्रोऽग्नि॑-गा॒य॒त्र छ॒न्दाः स्वे॒नैवैनं॑ छ॒न्दसा॑
सम॑र्धयति प॒ङ्क्त्यौ॑ या॒ज्यानु॑वा॒क्ये भ॑वतः पाङ्क्तो॑ य॒ज्ञस्ते॒नैव
य॒ज्ञान्नै॑ति । 15

3.5.4.4 - Padam

पाङ्क्तः॑ । य॒ज्ञः । दे॒वताः॑ । च । ए॒व । य॒ज्ञम् । च । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे ।
गा॒य॒त्रः । वै । अ॒ग्निः । गा॒य॒त्रछ॒न्दा इति॑ गा॒य॒त्र - छ॒न्दाः । तम् ।
छ॒न्दसा॑ । वी॒ति । अ॒र्धय॑ति । यत् । पञ्च॒कपा॑लमि॒ति
पञ्च॑ - क॒पा॒लम् । क॒रोति॑ । अ॒ष्टाक॑पा॒ल इत्य॑ष्टा - क॒पा॒लः ।
का॒र्यः । अ॒ष्टाक्ष॑रेत्य॒ष्टा - अ॒क्षरा॑ । गा॒य॒त्री । गा॒य॒त्रः । अ॒ग्निः ।
गा॒य॒त्रछ॒न्दा इति॑ गा॒य॒त्र - छ॒न्दाः । स्वे॒न । ए॒व । ए॒नम् ।
छ॒न्दसा॑ । समि॒ति । अ॒र्धय॑ति । प॒ङ्क्त्यौ॑ । या॒ज्यानु॑वा॒क्ये इति॑
या॒ज्या - अ॒नुवा॑क्ये । भ॑वतः । पाङ्क्तः॑ । य॒ज्ञः । ते॒न । ए॒व । य॒ज्ञात् ।

न । ए॒ति । 15 (43) (स॒वि॒त – दे॒वा य॒ज्ञमु॒षः – सर्वा॑ दे॒वता॑ –
स्त्रि॒चत्वा॒रि॒श॒च्च) (A4)

3.5.5.1

सूर्यो॑ मा दे॒वो दे॒वेभ्यः॑ पातु वा॒युरन्त॑रि॒क्षाद्–यज॑मानोऽग्नि॒र्मा पातु॑
चक्षु॑षः । सक्ष॑ शूष॑ सवि॒तर्वि॑श्वच॒र्षण॑ ए॒तेभिः॑ सोम॑ नाम॒भिर्वि॑धेम
ते ते॒भिः सोम॑ नाम॒भिर्वि॑धेम ते । अ॒हं पर॑स्ताद–हम॒वस्ता॑दहं
ज्योति॑षा वि तमो॑ ववार॑ । यदन्त॑रि॒क्षं तदु॑ मे पि॒ताऽभू॑दहं
सूर्य॑मु॒भय॑तो दद॒र्शाहं॑ भूया॑ समु॒त्तमः॑ स॒माना॑ना – [] 16

3.5.5.1 - Padam

सूर्यः॑ । मा । दे॒वः । दे॒वेभ्यः॑ । पातु॑ । वा॒युः । अन्त॑रि॒क्षात् ।
यज॑मानः । अ॒ग्निः । मा । पातु॑ । चक्षु॑षः । सक्ष॑ । शूष॑ । सवि॒तः ।
वि॒श्वच॒र्षण॑ इति वि॒श्व – च॒र्षणे॑ । ए॒तेभिः॑ । सोम॑ । नाम॒भिरिति॑
नाम॑ – भिः । वि॒धेम । ते । ते॒भिः । सोम॑ । नाम॒भिरिति॑ नाम॑–भिः ।
वि॒धेम । ते ॥ अ॒हम् । पर॑स्तात् । अ॒हम् । अव॑स्तात् । अ॒हम् ।

ज्योतिषा । वीति । तमः । ववार । यत् । अन्तरिक्षम् । तत् । उ ।
मे । पिता । अभूत् । अहम् । सूर्यम् । उभयतः । ददर्श । अहम् ।
भूयासम् । उत्तम इत्युत् – तमः । समानानाम् । 16 (50)

3.5.5.2

मा समुद्रा-दाऽन्तरिक्षात्-प्रजापतिरुदधिं च्यावयातीन्द्रः
प्रस्नौतु मरुतो वर्षयन्तून् नभय पृथिवीं भिन्धीदं दिव्यं नभः ।
उद्रो दिव्यस्य नो देहीशानो विसृजा दृतिं । पशवो वा एते यदादित्य
एष रुद्रो यदग्निरोषधीः प्रास्याग्नावादित्यं जुहोति रुद्रादेव
पशून्तर्दधात्यथो ओषधीष्वेव पशून् – [] 17

3.5.5.2 - Padam

एति । समुद्रात् । एति । अन्तरिक्षात् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः ।
उदधिमित्युद – धिम् । च्यावयाति । इन्द्रः । प्रेति । स्नौतु । मरुतः ।
वर्षयन्तु । उदिति । नभय । पृथिवीम् । भिन्धि । इदम् । दिव्यम् ।
नभः । उद्रः । दिव्यस्य । नः । देहि । ईशानः । वीति । सृज ।
दृतिम् । पशवः । वै । एते । यत् । आदित्यः । एषः । रुद्रः । यत् ।

अ॒ग्निः । ओ॒ष॒धीः । प्रा॒स्येति॑ प्र – अ॒स्य । अ॒ग्नौ । आ॒दि॒त्यम् ।
जु॒होति॑ । रु॒द्रात् । ए॒व । प॒शून् । अ॒न्तः । द॒धाति॑ । अथो॒ इति॑ ।
ओ॒ष॒धीषु॑ । ए॒व । प॒शून् । 17 (50)

3.5.5.3

प्रति॑ष्ठापयति॑ क॒विर्य॒ज्ञस्य॑ वि॒तनोति॑ पन्थां॑ ना॒कस्य॑ पृ॒ष्ठे अ॒धि रो॒चने॑
दि॒वः । येन॑ ह॒व्यं व॑हसि॒ यासि॑ दू॒त इ॒तः प्र॑चे॒ता अ॒मुतः॑ स॒नीयान्॑ ।
यास्ते॑ वि॒श्वाः॑ स॒मिधः॑ स॒न्त्यग्ने॑याः पृ॒थिव्यां॑ ब॒र्हिषि॑ सूर्ये॒ याः ।
तास्ते॑ गच्छ॒न्त्वाहु॑तिं घृ॒तस्य॑ दे॒वाय॑ते॒ यज॑मानाय॒ शर्म॑ ।
आ॒शा॒सानः॑ सु॒वीर्यं॑ रा॒यस्पोष॑ स्व॒श्चियं॑ ।
बृ॒हस्प॑तिना रा॒या स्व॒गाकृ॑तो म॒ह्यं य॑ज॒मानाय॑ () तिष्ठ । 18

3.5.5.3 - Padam

प्रती॑ति । स्था॒पय॑ति । क॒विः । य॒ज्ञस्य॑ । वी॒ति । त॒नोति॑ । पन्था॑म् ।
ना॒कस्य॑ । पृ॒ष्ठे । अ॒धीति॑ । रो॒चने॑ । दि॒वः । येन॑ । ह॒व्यम् । व॑हसि॒ ।
यासि॑ । दू॒तः । इ॒तः । प्र॑चे॒ता इति॑ प्र॒चे॒ताः । अ॒मुतः॑ । स॒नीयान्॑ ।
याः । ते॑ । वि॒श्वाः॑ । स॒मिध॑ इति॒ सं – इ॒धः । स॒न्ति । अ॒ग्ने । याः ।

पृ॒थि॒व्याम् । ब॒र्हि॒षि । सूर्ये॑ । याः । ताः । ते । ग॒च्छन्तु॑ ।
आहु॑ति॒मित्या॑ – हु॒तिम् । घृ॒तस्य॑ । दे॒वाय॑त इति दे॒व – य॒ते ।
यज॑मानाय । श॒र्म । आ॒शा॒सान॑ इत्या॑ – शा॒सानः॑ । सु॒वीर्य॑मिति
सु – वी॒र्यम् । रा॒यः । पोष॑म् । स्व॒श्रिय॑मिति सु – अ॒श्रियम् ।
बृ॒हस्प॑तिना । रा॒या । स्व॒गाकृ॑त इति स्व॒गा – कृ॒तः । म॒ह्यम् ।
यज॑मानाय () । तिष्ठ । 18 (51) (स॒मा॒ना॒ना – मोष॑धी॒ष्वेव॑ प॒शून् –
म॒ह्यं यँज॑मा॒ना – यैक॑ञ्च) (A5)

3.5.6.1

सं त्वा॑ न॒ह्यामि॑ प॒यसा॑ घृ॒तेन॑ सं त्वा॑ न॒ह्याम्य॑प ओष॑धी॒भिः ।
सं त्वा॑ न॒ह्यामि॑ प्र॒जया॑ऽह॒मद्य॑ सा दी॒क्षिता॑ स॒नवो॑ वाज॑म॒स्मे ।
प्रैतु॑ ब्र॒ह्मण॑स्प॒त्नी वेदिं॑ ँव॒र्णेन॑ सीदतु ।
अथा॑ह॒मनु॑का॒मिनी॑ स्वे लो॒के वि॒शा इ॒ह ।
सुप्र॑जसस्त्वा वय॑ꣳ सु॒प॒त्नीरु॑प सेदि॒म ।
अ॒ग्ने स॑प॒त्नद॑म्भ॒नम॑द॒ब्धासो॑ अ॒दाभ्यं॑ ।
इ॒मं वि॑ष्यामि वरु॒णस्य॑ पा॒शं – [] 19

3.5.6.1 - Padam

समि॑ति । त्वा । न॒ह्यामि॑ । पय॑सा । घृ॒तेन॑ । समि॑ति । त्वा । न॒ह्यामि॑ ।
अपः॑ । ओष॑धीभि॒रित्योष॑धि – भिः॑ । समि॑ति । त्वा । न॒ह्यामि॑ ।
प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ । अ॒हम् । अ॒द्य । सा । दी॒क्षिता॑ । स॒नवः॑ ।
वा॒जम् । अ॒स्मो इति॑ । प्रेति॑ । ए॒तु । ब्र॒ह्मणः॑ । प॒त्नी । वेदि॑म् ।
वर्णे॑न । सी॒दतु॑ । अथ॑ । अ॒हम् । अ॒नुका॒मिनी॑त्यनु॒का॒मिनी॑ । स्वे ।
लो॒के । वि॒शौ । इ॒ह । सु॒प्रज॑स इति सु – प्र॒जसः॑ । त्वा । व॒यम् ।
सु॒प॒त्नीरि॑ति सु – प॒त्नीः । उ॒पेति॑ । से॒दिम॑ । अ॒ग्ने । स॒प॒त्नद॑म्भनमि॒ति
स॒प॒त्न – द॑म्भनम् । अ॒द॒ब्धासः॑ । अ॒दा॒भ्यम् । इ॒मम् । वी॒ति ।
स्या॑मि । व॒रुण॑स्य । पा॒शम् । 19 (50)

3.5.6.2

य॑मब॒ध्नीत॑ स॒विता॑ सु॒केतः॑ ।
धा॒तुश्च॑ यो॒नौ सु॒कृ॒तस्य॑ लो॒के स्यो॒नं मे॑ स॒ह प॒त्या॑ करोमि ।
प्रे॒ह्युदे॒ह्युत॑स्य॒ वामी॑र॒न्वग्नि॑स्तेऽग्रं॒ नय॑त्वदि॒तिर्मध्यं॑ द॒दता॑ ॐ
रु॒द्राव॑सृ॒ष्टाऽसि॑ यु॒वा ना॒म मा॒ मा हि॑ ॐ सी॒र्वसु॑भ्यो रु॒द्रेभ्य॑ आ॒दित्ये॑भ्यो

वि॒श्वेभ्यो॑ वो॒ दे॒वेभ्यः॑ प॒न्नेजनी॑र्गृह्णामि॒ य॒ज्ञाय॑ वः प॒न्नेजनीः॑ सा॒दयामि॑
वि॒श्वस्य॑ ते॒ विश्वा॑वतो॒ वृ॒ष्णि॒यावत॑ – [] 20

3.5.6.2 - Padam

यम् । अ॒ब॒ध्नी॒त । स॒वि॒ता । सु॒के॒त इति॑ सु – के॒तः । धा॒तुः । च ।
यो॒नौ । सु॒कृ॒तस्ये॑ति सु – कृ॒तस्य॑ । लो॒के । स्यो॒नम् । मे । स॒ह ।
प॒त्या । क॒रो॒मि । प्रेति॑ । इ॒हि । उ॒दे॒हीत्यु॑त्-ए॒हि । ऋ॒तस्य॑ । वा॒मीः ।
अ॒न्वि॒ति । अ॒ग्निः । ते । अ॒ग्रम् । न॒यतु॑ । अ॒दि॒तिः । म॒ध्यम् ।
द॒द॒ताम् । रु॒द्राव॑सृष्टेति॒ रु॒द्र-अ॒व॒सृष्टा॑ । अ॒सि । यु॒वा । ना॒म । मा ।
मा । हि॒प्सीः । व॒सु॒भ्य इति॑ व॒सु-भ्यः॑ । रु॒द्रेभ्यः॑ । आ॒दि॒त्येभ्यः॑ ।
वि॒श्वेभ्यः॑ । वः । दे॒वेभ्यः॑ । प॒न्नेजनी॑रिति॒ पत् – ने॑जनीः । गृ॒ह्णामि॑ ।
य॒ज्ञाय॑ । वः । प॒न्नेजनी॑रिति॒ पत् – ने॑जनीः । सा॒दयामि॑ । वि॒श्वस्य॑ ।
ते । वि॒श्वा॒वत॑ इति॒ विश्व॑-वतः ।
वृ॒ष्णि॒यावत॑ इति॒ वृ॒ष्णि॒य-वतः॑ । 20 (50)

3.5.6.3

स्त॒वाग्ने॑ वा॒मीर॑नु॒ संदृ॑शि॒ विश्वा॑ रेता॒ऽसि॑ धि॒षीया॑ऽगन् दे॒वान् य॒ज्ञो
नि दे॒वीर्दे॒वेभ्यो॑ य॒ज्ञम॑शिष॒न्नस्मि॑न्त् सु॒न्वति॑ यज॒मान आ॑शिषः
स्वाहा॑कृ॒ताः समु॑द्रे॒ष्ठा ग॑न्धर्व॒माति॑ष्ठ॒तानु॑ । वा॒तस्य॑ प॒त्मन्नि॑ड
ई॒डिताः॑ । 21

3.5.6.3 - Padam

तव॑ । अ॒ग्ने । वा॒मीः । अ॒न्विति॑ । सं॒दृशी॑ति॒ सं – दृ॑शि । विश्वा॑ ।
रेता॒ऽसि॑ । धि॒षीय॑ । अ॒गन् । दे॒वान् । य॒ज्ञः । नी॑ति । दे॒वीः ।
दे॒वेभ्यः॑ । य॒ज्ञम् । अ॒शिष॑न् । अ॒स्मिन् । सु॒न्वति॑ । यज॒माने॑ ।
आ॒शिष॑ इत्या॒ – शिषः॑ । स्वाहा॑कृ॒ता इति॑ स्वाहा॒ – कृ॒ताः ।
समु॑द्रे॒ष्ठा इति॑ समु॒द्रे – स्थाः॑ । ग॒न्धर्व॑म् । ए॒ति । ति॒ष्ठत॑ । अनु॑ ।
वा॒तस्य॑ । प॒त्मन् । इ॒डः । ई॒डिताः॑ । 21 (30)

(पा॒शं – वृ॑ष्णि॒याव॑त – स्त्रि॒ऽश॑च्चा) (A6)

3.5.7.1

व॒षट्का॑रो वै गा॒यत्रि॑यै शि॒रोऽछि॑नत् तस्यै॒ रसः॑ प॒राऽप॑तत् स पृ॒थि॒वीं
प्रा॒वि॒श॒त्स ख॑दि॒रोऽभ॑वद्यस्य॒ खा॑दि॒रः सु॒वो भ॑वति॒ छन्द॑सामे॒व

र॒से॒ना॒व॒ द्य॒ति॒ सर॒सा॒ अ॒स्याऽऽ॒हु॒तयो॑ भवन्ति तृतीयस्यामि॒तो दि॒वि॒
सो॒म॒ आसी॑त् तं गाय॒त्र्याऽ॒हर॑त् तस्य॒ पर्ण॑मच्छिद्य॒त तत् पर्णो॑ऽभ॒वत्
तत् पर्ण॑स्य॒ पर्ण॑त्वं यस्य॒ पर्ण॑मयी॒ जुहू॑ – [] 22

3.5.7.1 - Padam

व॒षट्॒का॒र इति॑ व॒षट् – का॒रः । वै । गा॒य॒त्रि॒यै । शि॒रः । अ॒च्छि॒नत् ।
तस्यै॑ । र॒सः । प॒रेति॑ । अ॒प॒त॒त् । सः । पृ॒थि॒वी॒म् । प्रेति॑ । अ॒वि॒श॒त् ।
सः । ख॒दि॒रः । अ॒भ॒व॒त् । य॒स्य । ख॒दि॒रः । स्रु॒वः । भ॒व॒ति ।
छ॒न्द॒सा॒म् । ए॒व । र॒से॒न । अ॒वेति॑ । द्य॒ति॒ । सर॒सा॒ इति॑ स – र॒साः ।
अ॒स्य । आ॒हु॒त॒य इत्या॑ – हु॒त॒यः । भ॒व॒न्ति । तृ॒ती॒य॒स्या॒म् । इ॒तः ।
दि॒वि॒ । सो॒मः । आसी॑त् । तम् । गा॒य॒त्री । ए॒ति॒ । अ॒हर॑त् । तस्य॒ ।
पर्ण॑म् । अ॒च्छि॒द्य॒त । तत् । पर्णः॑ । अ॒भ॒व॒त् । तत् । पर्ण॑स्य॒ ।
पर्ण॑त्वमिति॒ पर्ण॑ – त्वम् । यस्य॒ । पर्ण॑मयीति॒ पर्ण॑ – मयी॑ ।
जुहूः॑ । 22 (50)

3.5.7.2

– भवति सौम्या अस्याऽऽहुतयो भवन्ति जुषन्तेऽस्य देवा
आहुतीर्देवा वै ब्रह्मन्नवदन्त तत् पर्ण उपाऽऽशृणोथ सुश्रवा वै नाम
यस्य पर्णमयी जुहूर्भवति न पापं श्लोकं शृणोति ब्रह्म वै पर्णो
विण्मरुतोऽन्नं विण्मारुतोऽश्वत्थो यस्य पर्णमयी जुहूर्भवत्या-श्वत्-
थ्युपभृद्- ब्रह्मणैवान्नमव रुन्धेऽथो ब्रह्मै - [] 23

3.5.7.2 - Padam

भवति । सौम्याः । अस्य । आहुतय इत्या – हुतयः । भवन्ति ।
जुषन्ते । अस्य । देवाः । आहुतीरित्या – हुतीः । देवाः । वै ।
ब्रह्मन् । अवदन्त । तत् । पर्णः । उपेति । अशृणोत् । सुश्रवा इति
सु – श्रवाः । वै । नाम । यस्य । पर्णमयीति पर्ण – मयी । जुहूः ।
भवति । न । पापम् । श्लोकम् । शृणोति । ब्रह्म । वै । पर्णः ।
विट् । मरुतः । अन्नम् । विट् । मारुतः । अश्वत्थः । यस्य ।
पर्णमयीति पर्ण-मयी । जुहूः । भवति । आश्वत्थी ।

उप॒भृ॒तित्युप॑ – भृ॒त् । ब्र॒ह्म॒णा । ए॒व । अन्न॑म् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे ।

अथो॑ इति॑ । ब्र॒ह्म । 23 (50)

3.5.7.3

–व॑ वि॒श्य॒ध्यू॒हति॑ रा॒ष्ट्रं वै॑ प॒र्णो वि॒ड॒श्च॒त्थो॑ यत् प॒र्ण॒मयी॑
जु॒हूर्भ॒वत्या॑–श्च॒त्थ्युप॑भृद्–रा॒ष्ट्रमे॒व वि॒श्य॒ध्यू॒हति॑ प्र॒जाप॑तिर्वा
अ॒जुहो॑त् सा यत्राऽऽ*हु॒तिः प्र॒त्यति॑ष्ठत् ततो॑ वि॒क॒ङ्क॒त उ॒दति॑ष्ठत् ततः॑
प्र॒जा अ॒सृज॑त॒ यस्य॑ वै॒क॒ङ्क॒ती ध्रु॒वा भ॑वति प्र॒त्ये॒वास्या॑
ऽऽ*हु॒तय॑स्तिष्ठन्त्यथो॑ प्रै॒व जा॑यत ए॒तद्वै सु॒चा॒ () रू॒पं य॑स्यै॒व
रू॒पाः सु॒चो भ॑वन्ति सर्वा॑ण्ये॒वैन॑ रू॒पाणि॑ प॒शूना॑मुपतिष्ठन्ते
नास्याप॑–रू॒पमा॑त्मज्जायते । 24

3.5.7.3 - Padam

ए॒व । वि॒शि । अ॒धीति॑ । ऊ॒हति॑ । रा॒ष्ट्रम् । वै । प॒र्णः । वि॒ट् ।
अ॒श्च॒त्थः । यत् । प॒र्ण॒मयी॑ति प॒र्ण – म॒यी । जु॒हूः । भ॑वति ।
आ॒श्च॒त्थी । उप॒भृ॒तित्युप॑–भृ॒त् । रा॒ष्ट्रम् । ए॒व । वि॒शि । अ॒धीति॑ ।
ऊ॒हति॑ । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । वै । अ॒जुहो॑त् । सा । यत्र॑ ।

आहु॑तिरि॒त्या – हु॒तिः । प्र॒त्यति॑ष्ठदिति॒ प्रति – अति॑ष्ठत् । ततः॑ ।
 विक॑ङ्कत॒ इति॒ वि – क॑ङ्कतः । उदि॑ति । अति॑ष्ठत् । ततः॑ । प्र॒जा इति॑
 प्र – जाः । अ॒सृज॑त । यस्य॑ । वैक॑ङ्कती । ध्रु॒वा । भव॑ति । प्रती॑ति ।
 ए॒व । अ॒स्य । आहु॑तय॒ इत्या-हु॑तयः । तिष्ठ॑न्ति । अथो॑ इति॒ । प्रेति॑ ।
 ए॒व । जा॒यते॑ । ए॒तत् । वै । सु॒चाम् () । रू॒पम् । यस्य॑ । ए॒व रू॒पा
 इत्ये॒वं – रू॒पाः । सु॒चः । भव॑न्ति । सर्वा॑णि । ए॒व । ए॒नम् ।
 रू॒पाणि॑ । प॒शूना॑म् । उपे॑ति । तिष्ठ॑न्ते । न । अ॒स्य ।
 अ॒परू॒पमि॑त्यप – रू॒पम् । आ॒त्मन् । जा॒यते॑ । 24 (67)

(जुहू॑ – रथो॑ ब्रह्म॑ – सु॒चाꣳ – स॒प्तद॑श च) (A7)

3.5.8.1

उ॒पया॑मगृ॒हीतोऽसि॑ प्र॒जाप॑तये॒ त्वा ज्योति॑ष्मते॒ ज्योति॑ष्मन्तं गृह्णामि॒
 दक्षा॑य दक्षवृ॒धे रा॑तं दे॒वेभ्योऽग्नि॑ जिह्वे॒भ्यस्त्वर्ता॑युभ्य
 इन्द्र॑ज्येष्ठेभ्यो वरु॒णरा॑जभ्यो वा॒तापि॑भ्यः प॒र्जन्या॑त्मभ्यो दि॒वे
 वाऽन्तरि॑क्षाय॒ त्वा पृ॑थिव्यै॒ त्वाऽपेन्द्र॑ द्विषतो॒ मनोऽप॑ जि॒ज्यास॑तो जह्यप
 यो नोऽरा॑तीयति॒ तं जहि॑ प्रा॒णाय॑ त्वाऽपा॒नाय॑ त्वा व्या॒नाय॑ त्वा स॒ते

त्वाऽसते त्वाऽद्भ्यस्त्वौषधीभ्यो ()विश्वेभ्यस्त्वा भूतेभ्यो यतः प्रजा
अक्विद्रा अजायन्त तस्मै त्वा प्रजापतये विभूदावन्ने ज्योतिष्मते
ज्योतिष्मन्तं जुहोमि । 25

3.5.8.1 - Padam

उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः । असि । प्रजापतय इति
प्रजा-पतये । त्वा । ज्योतिष्मते । ज्योतिष्मन्तम् । गृह्णामि । दक्षाय ।
दक्षवृध इति दक्ष – वृधे । रातम् । देवेभ्यः । अग्निजिह्वेभ्य
इत्यग्नि – जिह्वेभ्यः । त्वा । ऋतायुभ्य इत्यृतायु – भ्यः ।
इन्द्रज्येष्ठेभ्य इतीन्द्र-ज्येष्ठेभ्यः । वरुणराजभ्य इति वरुणराज-भ्यः ।
वातापिभ्य इति वातापि-भ्यः । पर्जन्यात्मभ्य इति पर्जन्यात्म-भ्यः ।
दिवे । त्वा । अन्तरिक्षाय । त्वा । पृथिव्यै । त्वा । अपेति । इन्द्र ।
द्विषतः । मनः । अपेति । जिज्यासतः । जहि । अपेति । यः । नः ।
अरातीयति । तम् । जहि । प्राणायैति प्रा – अनाय । त्वा ।
अपानायैत्यप-अनाय । त्वा । व्यानायैति वि – अनाय । त्वा । सते ।
त्वा । असते । त्वा । अद्भ्य इत्यत् – भ्यः । त्वा ।

ओ॒ष॒धी॒भ्य इ॒त्यो॒ष॒धि-भ्यः॑ () । वि॒श्वे॒भ्यः॑ । त्वा । भू॒ते॒भ्यः॑ । यतः॑ ।
प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । अ॒क्वि॒व॒द्राः । अ॒जा॒य॒न्त । तस्मै॑ । त्वा ।
प्र॒जाप॒तय॑ इति॑ प्र॒जा – प॒तये॑ । वि॒भू॒दा॒न्त्र इति॑ वि॒भु – दा॒न्त्रे॑ ।
ज्यो॒ति॒ष्मते॑ । ज्यो॒ति॒ष्म॒न्तम् । जु॒हो॒मि । 25 (64)

(ओ॒ष॒धी॒भ्य – श्रु॒तु॒र्द॒श च) (A8)

3.5.9.1

यांँ॑ वा अ॒ध्व॒र्युश्च॑ यज॒मानश्च॑ दे॒वता॑मन्तरितस्तस्या आ वृ॒श्च्ये॑ते
प्रा॒जाप॒त्यं दधि॑ग्र॒हं गृ॒ह्णी॒यात् प्र॒जाप॒तिः सर्वा॑ दे॒वता॑ दे॒वता॑भ्य ए॒व
नि॒हु॒वा॒ते ज्ये॒ष्ठो वा ए॒ष ग्र॑हाणांँ॑ य॒स्यै॒ष गृ॒ह्यते॑ ज्यै॒ष्ठ्यमे॒व ग॑च्छति
सर्वा॑सांँ॑ वा ए॒तदे॒वता॑नांँ॑ रू॒पं य॒देष॑ ग्र॒हो य॒स्यै॒ष गृ॒ह्यते॑
सर्वा॑ण्ये॒वैनंँ॑ रू॒पाणि॑ प॒शूना॑मुपतिष्ठन्त उप॒याम॑गृहीतो – [] 26

3.5.9.1 - Padam

याम् । वै । अ॒ध्व॒र्युः । च । यज॒मानः॑ । च । दे॒वता॑म् । अ॒न्तरि॑त
इ॒त्यन्तः॑ – इ॒तः । त॒स्यै॑ । ए॒ति । वृ॒श्च्ये॑ते इति॑ । प्रा॒जाप॒त्यमि॑ति
प्रा॒जा – प॒त्यम् । दधि॑ग्र॒हमि॑ति दधि – ग्र॒हम् । गृ॒ह्णी॒यात् ।

प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा – प॒तिः । सर्वाः॑ । दे॒वताः॑ । दे॒वता॑भ्यः । ए॒व ।
नी॒ति । हु॒वाते॑ इति । ज्येष्ठः॑ । वै । ए॒षः । ग्र॒हाणाम् । यस्य॑ । ए॒षः ।
गृ॒ह्यते॑ । ज्यैष्ठ्यम् । ए॒व । ग॒च्छति॑ । सर्वा॑साम् । वै । ए॒तत् ।
दे॒वता॑नाम् । रू॒पम् । यत् । ए॒षः । ग्र॒हः । यस्य॑ । ए॒षः । गृ॒ह्यते॑ ।
सर्वा॑णि । ए॒व । ए॒नम् । रू॒पाणि॑ । प॒शूनाम् । उपे॑ति । तिष्ठ॒न्ते ।
उप॒याम॑गृही॒त इत्यु॑प॒याम – गृ॒हीतः॑ । 26 (50)

3.5.9.2

–ऽसि॑ प्र॒जाप॑तये त्वा ज्योति॑ष्मते ज्योति॑ष्मन्तं गृ॒ह्णामी॑त्याह
ज्योति॑रे॒वैन॑ꣳ स॒माना॑नां करोत्यग्नि॑-जिह्वे॑भ्यस्त्वर्ता॑युभ्य
इत्या॑हैता॒वती॑र्वे दे॒वता॑स्ताभ्य॑ ए॒वैन॑ꣳ सर्वा॑भ्यो गृ॒ह्णत्य॑पेन्द्र॑ द्विष॒तो
मन॑ इत्या॑ह भ्रातृ॑व्यापनु॒त्यै प्रा॑णाय त्वाऽप॒नाय॑ त्वेत्या॑ह प्रा॒णाने॑व
यज॑माने दधाति॑ तस्मै॑ त्वा प्र॒जाप॑तये वि॒भूदा॑वन्ने ज्योति॑ष्मते
ज्योति॑ष्मन्तं जुहो॑मी – [] 27

3.5.9.2 - Padam

अ॒सि॒ । प्र॒जाप॑तय॒ इति॑ प्र॒जा – प॒तये॑ । त्वा । ज्योति॑ष्मते ।
ज्योति॑ष्मन्तम् । गृ॒ह्णामि॑ । इति॑ । आ॒ह । ज्योतिः॑ । ए॒व । ए॒नम् ।
स॒मा॒ना॒नाम् । करो॑ति । अ॒ग्नि॒जिह्वे॑भ्य॒ इत्य॑ग्नि – जिह्वे॑भ्यः । त्वा ।
ऋ॒ता॒यु॒भ्य इत्यृ॑ता॒यु – भ्यः॑ । इति॑ । आ॒ह । ए॒ता॒वतीः॑ । वै । दे॒वताः॑ ।
ता॒भ्यः । ए॒व । ए॒नम् । सर्वा॑भ्यः । गृ॒ह्णाति॑ । अपे॑ति । इन्द्र॑ ।
द्विष॑तः । मनः॑ । इति॑ । आ॒ह । भ्रातृ॑व्यापनु॒त्या इति॑
भ्रातृ॑व्य – अप॒नुत्यै॑ । प्रा॒णायै॑ति प्र – अ॒नाय॑ । त्वा ।
अ॒पा॒ना॒येत्य॑प – अ॒नाय॑ । त्वा । इति॑ । आ॒ह । प्रा॒णानि॑ति
प्र – अ॒नान् । ए॒व । यज॑माने । द॒धाति॑ । तस्मै॑ । त्वा । प्र॒जाप॑तय॒
इति॑ प्र॒जा – प॒तये॑ । वि॒भूदा॑न् इति॑ वि॒भु – दा॑न्ने । ज्योति॑ष्मते ।
ज्योति॑ष्मन्तम् । जुहो॑मि । 27 (50)

3.5.9.3

–त्या॑ह प्र॒जाप॑तिः सर्वा॑ दे॒वताः॑ सर्वा॑भ्य॒ ए॒वैनं॑ दे॒वता॑भ्यो
जुहो॑त्याज्यग्र॒हं गृ॒ह्णीया॑त् तेज॑स्कामस्य तेजो॑ वा आ॒ज्यं तेज॑स्व्ये॒व

भवति॑ सोम॑ग्रहं॑ गृ॒ह्णीयाद्-ब्र॒ह्मव॑र्चस॒काम॑स्य ब्र॒ह्मव॑र्चसं॑ वै सोमो॑
ब्र॒ह्मव॑र्चस्ये॒व भवति॑ दधि॑ग्रहं॑ गृ॒ह्णीयात् प॒शुकाम॑स्यो॒र्ग्वै दध्यूर्क॑ प॒शव॑
ऊ॒र्जे॒वास्मा॑ ऊ॒र्जं प॒शून्व॑ रुन्धे । 28

3.5.9.3 - Padam

इति॑ । आ॒ह । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । सर्वाः॑ । दे॒वताः॑ ।
सर्वा॑भ्यः । ए॒व । ए॒नम् । दे॒वता॑भ्यः । जु॒होति॑ ।
आ॒ज्यग्र॑हमित्या॒ज्य – ग्र॒हम् । गृ॒ह्णीयात् । ते॒जस्का॑मस्येति॑
ते॒जः – का॑मस्य । ते॒जः । वै । आ॒ज्यम् । ते॒जस्वी । ए॒व । भवति॑ ।
सोम॑ग्रहमिति॑ सोम – ग्र॒हम् । गृ॒ह्णीयात् । ब्र॒ह्मव॑र्चस॒काम॑स्येति॑
ब्र॒ह्मव॑र्चस – का॑मस्य । ब्र॒ह्मव॑र्चसमिति॑ ब्र॒ह्म – वर्च॑सम् ।
वै । सोमः॑ । ब्र॒ह्मव॑र्चसीति॑ ब्र॒ह्म – वर्च॑सी । ए॒व । भवति॑ ।
दधि॑ग्रहमिति॑ दधि – ग्र॒हम् । गृ॒ह्णीयात् । प॒शुकाम॑स्येति॑
प॒शु – का॑मस्य । ऊ॒र्क् । वै । दधि॑ । ऊ॒र्क् । प॒शवः॑ । ऊ॒र्जा । ए॒व ।
अ॒स्मै । ऊ॒र्जम् । प॒शून् । अ॒वेति॑ । रुन्धे । 28 (43)

(उ॒पया॑मगृ॒हीतो – जु॒होमि॑ – त्रि॒च॒त्वा॒रि॒ंश॒च्च) (A9)

3.5.10.1

त्वे॑ क्र॒तुम॑पि॒ वृ॒ज्जन्ति॑ वि॒श्वे॒ द्वि॒र्यदे॑ते॒ त्रि॒-भ॒वन्त्यू॑माः ।
स्वा॒दोः॑ स्वा॒दीयः॑ स्वा॒दुना॑ सृ॒जा॒ सम॑त॒ ऊ॒ षु॒ मधु॑ मधु॒नाऽभि॑ यो॒धि ।
उप॒याम॑गृ॒हीतो॑ऽसि॒ प्र॒जाप॑तये॒ त्वा जु॑ष्टं गृ॒ह्णाम्ये॑ष ते॒ योनिः॑
प्र॒जाप॑तये॒ त्वा । प्रा॒णग्र॑हान् गृ॒ह्णात्ये॑ताव॒द्वा अ॑स्ति॒ याव॑दे॒ते ग्र॑हाः
स्तो॒माश्छ॑न्दा॒ऽसि पृ॑ष्ठानि दि॒शो॒ याव॑दे॒वास्ति॑ त - [] 29

3.5.10.1 - Padam

त्वे॑ इति॑ । क्र॒तुम् । अपी॑ति । वृ॒ज्जन्ति॑ । वि॒श्वे॒ । द्विः॑ । यत् । ए॒ते ।
त्रिः॑ । भ॒वन्ति॑ । ऊ॒माः । स्वा॒दोः॑ । स्वा॒दीयः॑ । स्वा॒दुना॑ । सृ॒ज ।
समि॑ति । अतः॑ । उ॒ । स्वि॑ति । मधु॑ । मधु॒ना । अ॒भीति॑ । यो॒धि ।
उप॒याम॑गृ॒हीत॑ इत्युप॒याम॑ - गृ॒हीतः॑ । अ॒सि । प्र॒जाप॑तय॒ इति॑
प्र॒जा - प॑तये॒ । त्वा । जु॑ष्टम् । गृ॒ह्णामि॑ । ए॒षः । ते॒ । योनिः॑ ।
प्र॒जाप॑तय॒ इति॑ प्र॒जा - प॑तये॒ । त्वा । प्रा॒णग्र॑हानि॒ति प्रा॒ण - ग्र॑हान् ।
गृ॒ह्णाति॑ । ए॒ताव॑त् । वै । अ॒स्ति । याव॑त् । ए॒ते । ग्र॑हाः । स्तो॒माः ।
छ॑न्दा॒ऽसि । पृ॑ष्ठानि । दि॒शः । याव॑त् । ए॒व । अ॒स्ति । तत् । 29 (50)

3.5.10.2

–द॒व रु॒न्धे ज्ये॒ष्ठा वा ए॒तान् ब्रा॒ह्म॒णाः पु॒रा वि॒द्वाम॒क्रन् तस्मा॑त् तेषा॑ꣳ
सर्वा॑ दि॒शोऽभि॒जिता॑ अ॒भूवन्॑ यस्यै॒ ते गृ॒ह्यन्ते॑ ज्यै॒ष्ठ्यमे॒व गच्छ॑त्यभि
दि॒शो जय॑ति पञ्च॑ गृ॒ह्यन्ते॑ पञ्च॑ दि॒शः सर्वा॑स्वे॒व दिक्षु॑-वृ॒ध्नुव॑न्ति
न॒वन॒व गृ॒ह्यन्ते॑ न॒व वै पु॒रुषे॑ प्रा॒णाः प्रा॒णाने॒व यज॑मानेषु॒ दध॑ति
प्राय॑णीये॒ चोद॑यनीये॒ च गृ॒ह्यन्ते॑ प्रा॒णा वै प्रा॒णग्र॑हाः – [] 30

3.5.10.2 - Padam

अवे॑ति । रु॒न्धे । ज्ये॒ष्ठाः । वै । ए॒तान् । ब्रा॒ह्म॒णाः । पु॒रा । वि॒दाम् ।
अ॒क्रन् । तस्मा॑त् । तेषा॑म् । सर्वाः॑ । दि॒शः । अ॒भि॒जिता
इत्य॑भि – जि॒ताः । अ॒भूवन् । यस्य॑ । ए॒ते । गृ॒ह्यन्ते॑ । ज्यै॒ष्ठ्यम् ।
ए॒व । गच्छ॑ति । अ॒भीति॑ । दि॒शः । जय॑ति । पञ्च॑ । गृ॒ह्यन्ते॑ ।
पञ्च॑ । दि॒शः । सर्वा॑सु । ए॒व । दिक्षु॑ । ऋ॒ध्नुव॑न्ति । न॒वनवे॑ति
न॒व – न॒व । गृ॒ह्यन्ते॑ । न॒व । वै । पु॒रुषे॑ । प्रा॒णा इति॑ प्र – अ॒नाः ।
प्रा॒णानि॑ति प्र – अ॒नान् । ए॒व । यज॑मानेषु॒ दध॑ति ।
प्राय॑णीय इति॑ प्र – अ॒यनीये॑ । च । उ॒दय॑नीय इत्यु॑त् – अ॒यनीये॑ ।

च । गृह्यन्ते । प्राणा इति प्र – अनाः । वै ।

प्राणग्रहा इति प्राण – ग्रहाः । 30 (50)

3.5.10.3

प्राणैरेव प्रयन्ति प्राणैरुद्यन्ति दशमेऽहन् गृह्यन्ते प्राणा वै
प्राणग्रहाः प्राणेभ्यः खलु वा एतत् प्रजा यन्ति यद्वामदेव्यं
यौनेश्च्यवते दशमेऽहन् वामदेव्यं यौनेश्च्यवते
यद्-दशमेऽहन् गृह्यन्ते प्राणेभ्य एव तत् प्रजा नयन्ति । 31

3.5.10.3 - Padam

प्राणैरिति प्र – अनैः । एव । प्रयन्तीति प्र – यन्ति । प्राणैरिति
प्र – अनैः । उदिति । यन्ति । दशमे । अहन् । गृह्यन्ते । प्राणा इति
प्र – अनाः । वै । प्राणग्रहा इति प्राण – ग्रहाः । प्राणेभ्य इति
प्र – अनेभ्यः । खलु । वै । एतत् । प्रजा इति प्र – जाः । यन्ति ।
यत् । वामदेव्यमिति वाम – देव्यम् । यौनेः । च्यवते । दशमे ।
अहन् । वामदेव्यमिति वाम – देव्यम् । यौनेः । च्यवते । यत् ।

द॒श॒मे । अ॒ह॒न् । गृ॒ह्य॒न्ते । प्रा॒णेभ्य॑ इति प्र – अ॒नेभ्यः॑ । ए॒व । तत् ।

प्र॒जा इति प्र – जाः । न । य॒न्ति । 31 (37)

(तत् – प्रा॒णग्र॑हाः – स॒प्तविं॑शच्च) (A10)

3.5.11.1

प्र दे॒वन्दे॒व्या धि॒या भर॑ता जा॒तवे॑दसं । ह॒व्या नो॑ वक्ष॒दानु॑षक् ।

अ॒यमु॒ष्य प्रदे॒वयु॑र्हो॒ता य॒ज्ञाय॑ नी॒यते॑ ।

रथो॑ न यो॒रभी॑वृ॒तो घृ॑णी॒वान् चे॒तति॑ त्म॒ना ॥

अ॒यम॒ग्निरु॑रुष्य॒त्यमृ॑ता॒दिव॑ जन्म॒नः ।

सह॑स॒श्चि॒त् सही॑यान् दे॒वो जी॒वात॑वे कृ॒तः ।

इ॒डाया॑स्त्वा प॒दे व॒यं ना॒भा पृ॑थि॒व्या अ॒धि ।

जा॒तवे॑दो नि धी॒मह्य॑ग्ने ह॒व्याय॑ वो॒ढवे॑ । 32

3.5.11.1 - Padam

प्रेति॑ । दे॒वम् । दे॒व्या । धि॒या । भर॑त । जा॒तवे॑दस॒मिति॑

जा॒त – वे॒दस॒म् । ह॒व्या । नः॑ । वक्ष॑त् । आ॒नुष॑क् । अ॒यम् । उ॒ ।

स्यः॑ । प्रेति॑ । दे॒वयु॑रिति दे॒व-युः॑ । हो॒ता । य॒ज्ञाय॑ । नी॒यते॑ । रथः॑ ।

न । योः । अ॒भी॒वृ॒त इत्य॒भि – वृ॒तः । घृ॒णी॒वान् । चे॒त॒ति । त्म॒ना ।
अ॒यम् । अ॒ग्निः । उ॒रु॒ष्य॒ति । अ॒मृ॒तात् । इ॒व । ज॒न्म॒नः । स॒ह॒सः ।
चि॒त् । स॒ही॒यान् । दे॒वः । जी॒वा॒त॒वे । कृ॒तः । इ॒डा॒याः । त्वा । प॒दे ।
व॒यम् । ना॒भा । पृ॒थि॒व्याः । अ॒धि । जा॒त॒वे॒द इति॒ जा॒त – वे॒दः ।
नी॒ति । धी॒म॒हि । अ॒ग्ने । ह॒व्या॒य । वो॒ढ॒वे । 32 (50)

3.5.11.2

अ॒ग्ने वि॒श्वे॒भिः स्व॒नी॒क दे॒वैरू॒र्णा॒वन्तं प्रथ॒मः सी॒द यो॒निं ।
कु॒ला॒यि॒नं घृ॒त॒वन्तं॑ स॒वि॒त्रे य॒ज्ञं न॒य य॒ज॒मा॒नाय सा॒धु ।
सी॒द हो॒तः स्व उ॒ लो॒के चि॒कित्वा॒न्त्स॒ाद॒या य॒ज्ञं सु॒कृ॒त॒स्य यो॒नौ ।
दे॒वा॒वी॒र्दे॒वान् ह॒वि॒षा य॒जा॒स्य॒ग्ने बृ॒हद्-य॒ज॒मा॒ने वयो॑ धाः ।
नि हो॒ता हो॒तृष॒दने॑ वि॒दा॒न॒स्त्वे॒षो दी॒दि॒वा अ॒स॒द॒त् सु॒दक्षः॑ ।
अ॒द॒ब्ध॒व्र॒त-प्र॒म॒तिर्व॒सि॒ष्ठः स॒ह॒स्रं भ॒रः शु॒चि॒जि॒ह्वो अ॒ग्निः ।
त्वं दू॒त॒स्त्व – [] 33

3.5.11.2 - Padam

अ॒ग्ने॑ । वि॒श्वे॑भिः । स्व॒नी॒के॒ति॑ सु – अ॒नी॒क॒ । दे॒वैः॑ ।
ऊ॒र्णा॑व॒न्त॒मित्यू॒र्णा॑-व॒न्त॒म् । प्र॒थ॒मः॑ । सी॒द॒ । यो॒नि॒म् । कु॒ला॒यि॒न॒म् ।
घृ॒त॒व॒न्त॒मि॒ति॑ घृ॒त – व॒न्त॒म् । स॒वि॒त्रे॑ । य॒ज्ञ॒म् । न॒य॒ । य॒ज॒मा॒ना॒य॒ ।
सा॒धु॒ । सी॒द॒ । हो॒तः॑ । स्वे॒ । उ॒ । लो॒के॑ । चि॒कि॒त्वा॒न् । सा॒द॒य॒ ।
य॒ज्ञ॒म् । सु॒कृ॒त॒स्ये॒ति॑ सु – कृ॒त॒स्य॑ । यो॒नौ॑ । दे॒वा॒वी॒रि॒ति॑
दे॒व – अ॒वीः॑ । दे॒वा॒न् । ह॒वि॒षा॑ । य॒जा॒सि॑ । अ॒ग्ने॑ । बृ॒ह॒त् ।
य॒ज॒मा॒ने॑ । व॒यः॑ । धाः॑ । नी॒ति॑ । हो॒ता॑ । हो॒तृ॒ष॒द॒न॒ इति॑ हो॒तृ॒-स॒द॒ने॑ ।
वि॒दा॒नः॑ । त्वे॒षः॑ । दी॒दि॒वा॒न् । अ॒स॒द॒त् । सु॒दक्ष॑ इति॑ सु – दक्षः॑ ।
अ॒द॒ब्ध॒व्र॒त॒प्र॒म॒ति॒रि॒त्य॒द॒ब्ध॒व्र॒त – प्र॒म॒तिः॑ । व॒सि॒ष्ठः॑ । स॒ह॒स्रं॒भ॒र॒ इति॑
स॒ह॒स्रं – भ॒रः॑ । शु॒चि॒जिह्वा॑ इति॑ शु॒चि – जिह्वाः॑ । अ॒ग्निः॑ । त्व॒म् ।
दू॒तः॑ । त्व॒म् । 33 (50)

3.5.11.3

मु॒ नः॑ प॒र॒स्पा॒स्त्वं॑ व॒स्य॑ आ वृष॒भ॒ प्र॒णे॒ता॑ ।
अ॒ग्ने॑ तो॒क॒स्य॑ न॒स्त॒ने॑ त॒नू॒ना॒म॒प्र॒यु॒च्छन्॑ दी॒द्य॒द्वो॒धि॑ गो॒पाः॑ ।

अ॒भि त्वा॑ दे॒व स॒वि॒तरी॑शा॒नं वा॑र्या॒णां । स॒दाऽव॑न् भा॒गमी॑महे ।
म॒ही द्यौः॑ पृ॒थि॒वी च॑न॒ इ॒मं य॑ज्ञं मि॒मिक्ष॑तां ।
पि॒पृ॒तां नो॑ भ॒रीम॑भिः । त्वा॒म॒ग्ने पु॑ष्क॒राद॑ध्य॒थर्वा॑ नि॒रम॑न्थत ।
मू॒र्ध्नो वि॑श्वस्य वा॒घतः॑ । तम् – [] 34

3.5.11.3 - Padam

उ । नः । प॒र॒स्पा इति॑ प॒रः – पाः । त्वम् । व॒स्यः । ए॒ति । वृ॒षभ॑ ।
प्र॒णेते॑ति प्र – ने॒ता । अ॒ग्ने॑ । तो॒कस्य॑ । नः । त॒ने॑ । त॒नूना॑म् ।
अ॒प्र॒युच्छ॑नित्यप्र – यु॒च्छन् । दी॒द्यत् । बो॒धि । गो॒पा इति॑ गो॒-पाः ।
अ॒भीति॑ । त्वा । दे॒व । स॒वि॒तः । ई॒शा॒नम् । वा॑र्या॒णाम् । स॒दा॑ ।
अ॒वन् । भा॒गम् । ई॒महे॑ । म॒ही । द्यौः । पृ॒थि॒वी । च । नः । इ॒मम् ।
य॒ज्ञम् । मि॒मिक्ष॑ताम् । पि॒पृ॒ताम् । नः । भ॒रीम॑भिरिति॑ भ॒रीम॑ – भिः ।
त्वा॒म् । अ॒ग्ने॑ । पु॑ष्क॒रात् । अधी॑ति । अ॒थर्वा॑ । नि॒रिति॑ । अ॒म॒न्थ॒त ।
मू॒र्ध्नः । वि॑श्वस्य वा॒घतः॑ । तम् । उ । 34 (50)

3.5.11.4

त्वा दध्यङ् ऋषिः पुत्र ईधे अथर्वणः । वृत्रहणं पुरन्दरं ।
तमु त्वा पाथ्यो वृषा समीधे दस्युहन्तमं । धनं जयञ् रणेरणे ।
उत ब्रुवन्तु जन्तव उदग्निर्वृत्रहाऽजनि । धनं जयो रणेरणे ।
आ यञ् हस्ते न खादिनञ् शिशुं जातं न बिभ्रति ।
विशामग्निञ् स्वध्वरं । प्रदेवं देववीतये भरता वसुवित्तमं ।
आस्वे योनौ नि षीदतु । आ - [] 35

3.5.11.4 - Padam

त्वा । दध्यङ् । ऋषिः । पुत्रः । ईधे । अथर्वणः । वृत्रहणमिति
वृत्र - हनम् ॥ पुरन्दरमिति पुरं - दरम् । तम् । उ । त्वा । पाथ्यः ।
वृषा ॥ समिति । ईधे । दस्युहन्तममिति दस्यु - हन्तमम् ।
धनञ्जयमिति धनं - जयम् । रणेरण इति रणे ॥ - रणे । उत ।
ब्रुवन्तु । जन्तवः । उदिति । अग्निः । वृत्रहेति वृत्र - हा । अजनि ।
धनञ्जय इति धनं - जयः । रणेरण इति रणे ॥ - रणे । एति । यम् ।
हस्ते ॥ न । खादिनम् ॥ शिशुम् । जातम् । न । बिभ्रति । विशाम् ।

अ॒ग्निम् । स्व॒ध्वर॒मिति॑ सु – अध्व॒रम् । प्रेति॑ । दे॒वम् । दे॒ववी॒तय॑
इति॑ दे॒व – वी॒तये॑ । भर॒त । व॒सु॒वित्त॑म॒मिति॑ व॒सु॒वित्-त॒मम् । एति॑ ।
स्वे । यो॒नौ । नी॒ति । सी॒दतु॑ । एति॑ । 35 (50)

3.5.11.5

जा॒तं जा॒तवे॑द॒सि प्रि॒यञ् शि॒शी॒ताऽति॑थिं । स्यो॒न आ गृ॒हप॑तिं ।
अ॒ग्निना॑ऽग्निः॒ समि॑ध्यते॒ कवि॑र्गृ॒हप॑तिर्यु॒वा॑ ॥ ह॒व्य॒वाड् जु॒ह्वास्यः॑ ॥
त्वञ् ह्य॒ग्ने अ॒ग्निना॑ वि॒प्रो वि॒प्रेण॑ स॒न्ध॒सता॑ । स॒खा स॒ख्या
समि॑ध्यसे ॥ तं म॒र्ज॒यन्त॑ सु॒क्रतुं॑ पु॒रो॒यावा॑नमाजिषु । स्वेषु॑ क्ष॒येषु॑
वा॒जिनं॑ । य॒ज्ञेन॑ य॒ज्ञम॑यजन्त दे॒वास्त॑ानि॒ धर्मा॑णि प्रथ॒मान्या॑सन् ।
ते ह॒ नाकं॑ म॒हि॒मानः॑ स॒चन्ते॑ यत्र () पूर्वे॑ सा॒ध्याः सन्ति॑ दे॒वाः । 36

3.5.11.5 - Padam

जा॒तम् । जा॒तवे॑द॒सीति॑ जा॒त – वे॑द॒सि । प्रि॒यम् । शि॒शी॒त ।
अ॒ति॒थिम् । स्यो॒ने । एति॑ । गृ॒हप॑ति॒मिति॑ गृ॒ह – प॑तिम् । अ॒ग्निना॑ ।
अ॒ग्निः । स॒मिति॑ । इ॒ध्यते॑ । क॒विः । गृ॒हप॑ति॒रिति॑ गृ॒ह – प॑तिः ।
यु॒वा॑ ॥ ह॒व्य॒वाडि॑ति॒ हव्य॑ – वाट् । जु॒ह्वास्य॑ इति॑ जुहु॒ – आ॒स्यः॑ ।

त्वम् । हि । अग्ने । अग्निना । विप्रः । विप्रेण । सन् । सता ।
सखा । सख्या । समिध्यस इति सं – इध्यसे । तम् । मर्जयन्त ।
सुक्रतुमिति सु – क्रतुम् । पुरोयावानमिति पुरः – यावानम् ।
आजिषु । स्वेषु । क्षयेषु । वाजिनम् । यज्ञेन । यज्ञम् ।
अयजन्त । देवाः । तानि । धर्माणि । प्रथमानि । आसन् । ते । ह ।
नाकम् । महिमानः । सचन्ते । यत्र () । पूर्वे ।
साध्याः । सन्ति । देवाः । 36 (54) (वोढवे – दूतस्त्वं – तमु –
सीदत्वा – यत्र – चत्वारि च) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(पूर्ण – षयो – ऽग्निना – ये देवाः – सूर्यो मा – सन्त्वा नह्यामि
– वषट्कारः स खदिर – उपयामगृहीतोऽसि – यां वै – त्वे क्रतुं
– प्रदेव – मेकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(पूर्णा – सहजान् – तवाग्ने – प्राणैरेव – षट्त्रिंशत्)

पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – पञ्चमः प्रश्नः

First and Last Padam of Fifth Prasnam of Kanda 3:-

(पू॒र्णा – स॒न्ति॑ दे॒वाः)

Kanda Korvai with starting Padams of 5 Prasnam of Kanda 3:

(प्र॒जाप॑ति – यो॒ वा – अ॒ग्ने – वि॒ वै – पू॒र्णा – प॒ञ्च॑)

॥ हरिः॑ ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां तृतीयकाण्डे पद पाठे पञ्चमः प्रश्नः
समाप्तः ॥

॥ इति तृतीयं काण्डं ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – तृतीयकाण्डे – पञ्चमः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandam 3 – Prasanam 5 – TS 3.5

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	4	225
Anuvakam 2	5	230
Anuvakam 3	2	96
Anuvakam 4	4	193
Anuvakam 5	3	151
Anuvakam 6	3	130
Anuvakam 7	3	167
Anuvakam 8	1	64
Anuvakam 9	3	143
Anuvakam 10	3	137
Anuvakam 11	5	254
Total →	36	1790

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in